

**СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ
„Д. А. ЦЕНОВ” – СВИЦОВ**

ПОЛИТИКА

**ЗА ИНТЕЛЕКТУАЛНАТА СОБСТВЕНОСТ
НА СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ”**

Свищов
2016 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ	3
I. ОБЩИ ПОСТАНОВКИ И ПРИНЦИПИ НА ПОЛИТИКАТА	4
1. Общи постановки	4
2. Принципи	4
2.1. Общи принципи	5
2.2. Конкретни принципи	6
II. Стратегическа и правна рамка на политиката	7
1. Стратегическа рамка	7
2. Правна рамка	8
III. ОБХВАТ НА ПОЛИТИКАТА ЗА ИНТЕЛЕКТУАЛНА СОБСТВЕНОСТ	15
1. Политика относно обекти на интелектуалната собственост със закрила от авторското право и сродните му права	15
2. Политика относно обекти на индустриалната собственост	16
IV. ВИЗИЯ, ЦЕЛИ, ПРИОРИТЕТИ И НАПРАВЛЕНИЯ НА РАЗВИТИЕ	20
1. Визия	20
2. Цели	21
3. Приоритети	23
4. Направления на политиката за интелектуална собственост за реализиране на приоритетите	

I. ОБЩО ОПИСАНИЕ НА ПОЛИТИКАТА

Стопанска академия (Академията) отчита необходимостта от високо качество на предлаганите образователни продукти и услуги, извършването на задълбочени научни изследвания в сферата на икономиката, администрацията и управлението и ефективното използване на резултатите от изследванията на академичния състав, служителите, докторантите и студентите. В отговор на тези потребности Академията се стреми да създава благоприятна среда за осъществяване на качествени научни изследвания, за постигане на значими резултати от тях и за дългосрочно сътрудничество с бизнеса, в резултат на което приема настоящата политика за интелектуална собственост.

Политиката за интелектуална собственост (ИС) следва целите и принципите за развиване на стратегически подход спрямо интелектуалната собственост и възможните ефекти от нейното дългосрочно използване за развиване потенциала на Академията.

Намеренията на Академията са да прилага разумен и балансиран подход, от една страна, между свободното разпространение на знания и закрилата на тези знания като обекти на интелектуалната собственост, и, от друга страна, между различните интереси, очаквания и действия на участващите в създаването и използването на новите знания.

При разработването на тази Политика бяха проучени документи и добри практики на други университети и научноизследователски организации в страната и чужбина.

Настоящата политика се отнася за всички преподаватели, изследователи, служители, постдокторанти, докторанти и студенти на Стопанска академия, както и за всички трети страни, освен ако не е посочено друго в съответни договори по прилагане на политиката.

В съдържателния обхват на настоящата Политика се включват следните **области/елементи**:

- Общи постановки и принципи на политиката за интелектуална собственост;
- Стратегическа и правна рамка на политиката;
- Визия, цели, приоритети и стратегически области на подкрепа и развитие.

Нищо в тази Политика не се ползва с приоритет пред разпоредбите на националното законодателство.

II. ОБЩИ ПОСТАНОВКИ И ПРИНЦИПИ НА ПОЛИТИКАТА

1.1. Общи постановки

Закрила на интелектуалната собственост в процеса на създаване и използване на нови знания е основен приоритет в правния мир и в стратегическите документи на всички водещи университети в международен план. Предоставяно на гаранции в областта на интелектуалната собственост е позитивна предпоставка за стимулиране развитието на науката и за насърчаване на взаимноизгодното сътрудничество. На тази база Академията се придържа към следните **общи/ръководни постановки** при провеждане на институционалната си политика в тази област:

1) Политиката насърчава създаването и разпространението на идеи, творчески произведения и интелектуална собственост, както и използването им по начин, значим за и в интерес на Академията и обществото.

2) Политиката защитава традиционните права на учените/изследователите по отношение на продуктите на техните интелектуални усилия, като не ограничава правото на учен/изследовател/преподавател/докторант/студент да публикува научна продукция. При ограничени права на собственост или контрол от страна на Академията върху научни произведения, висшето училище провежда консултации с авторите във връзка с публикационния си план.

3) Академията има извъндоговорни права, които следва да бъдат признати, както и право да пристъпи към търговското използване на създадена интелектуална собственост, при предоставена от или чрез нея финансова или друга помощ (достъп до и използване на съоръжения, оборудване, техника, информация, персонал и др.).

1.2. Принципи

Принципите на вътрешната политика за интелектуална собственост представляват съвкупност от основни принципи за ефективно управление на интелектуалната собственост, резултат от учебно-преподавателска, научноизследователската, развойната, експертна, консултантска и друга дейност на висшето училище.

Принципите, на които се базира настоящата политика, произтичат от основните международни, европейски¹, национални и вътрешноинституционални стратегически документи².

---

¹ Препоръка на Комисията от 10.04.2008 г. относно управлението на интелектуалната собственост в дейностите по трансфер на знания и Кодекс на добрите практики за университетите и другите публични научноизследователски организации, включваща групите принципи относно политиката за интелектуална собственост, политиката за трансфер на знания и политиката за съвместни изследвания и изследователска дейност на договорна основа.

² Вж. Стратегически документи в раздел II.

1.2.1. Общи принципи

1) Съгласуваност и хармоничност. Политиката за интелектуална собственост е в съответствие с основните стратегически документи в национален и международен план, както и с вътрешните документи на Академията.

2) Координираност. За постигане целите на политиката за интелектуална собственост звената, ангажирани с разработването и реализирането на политиката в тази област, осъществяват дейността си и изпълняват функциите си в сътрудничество и координация с всички административно-управленски и учебно-образователни звена в Академията.

3) Интегрираност на цели и приоритети. Реализирането на основните цели и приоритети на политиката за интелектуална собственост е резултат и следствие от интегрираността им в целите и приоритетите на Академията, вътрешноинституционалните стратегически документи и функционалните ангажименти на основните структурни и научно-образователни звена.

4) Приоритетност. Стратегическият подход и значимостта на политиката за реализиране на дългосрочни ползи от притежаване, използване и разпространение на интелектуалната собственост налагат възприемане на нейните цели и принципи като приоритетни сред съвкупността от цели и приоритети на Академията като цяло. Предоставянето на качествено образование, провеждането на научни изследвания и реализирането на икономически ефекти и ползи за висшето училище може да се постигне приоритетно чрез създаването на новаторски идеи, атрактивни обекти на интелектуалната собственост и активно сътрудничество с бизнеса.

5) Дългосрочност. Политиката за интелектуална собственост залага на стратегическия подход и възможностите за постигане на синергия и мултиплициращ ефект от създаването на среда на сигурност и прозрачност, произтичаща от дългосрочното реализиране на нейните цели и приоритети при последователно и съгласувано надграждане на постиженията в областта на интелектуалната собственост.

6) Мотивиране и насърчаване. Постигането на целите на политиката за интелектуална собственост и реализирането на икономически ефекти се основава на отговорно отношение на Академията и многопосочна подкрепа на всички участници в процеса на създаване и използване на интелектуална собственост на висшето училище.

7) Сътрудничество. Политиката за интелектуална собственост подкрепя и стимулира съвместните усилия при създаването на нови знания и трансферирането им в обекти на интелектуалната собственост, акцентирайки върху екипната работа, мрежовия подход и партнирането с разнородни участници в общия процес на създаване и използване на интелектуална собственост.

8) Етичност. С реализиране на настоящата политика Академията признава и зачита етичните норми в сферата на науката и научните изследвания, като и коректното им използване за създаването на нови обекти на интелектуална собственост.

9) Ефективност и ефикасност. Политиката за интелектуална собственост подкрепя и стимулира провеждането на научни изследвания, създаването на нови знания и придобиването на интелектуална собственост с потенциал за значими резултати и ефекти при обосновани разходи и максимално използване на икономическата и административната експертиза на всички участници в процеса на създаване и използване на обекти на интелектуална собственост.

10) Информираност и прозрачност. Политиката за интелектуална собственост се основава на своевременното и широкообхватно разпространение на новите знания до максимален брой заинтересовани страни при прозрачни правила на академично поведение и спазване правата на всички участници в процеса на създаване и използване на обекти на интелектуалната собственост.

Политиката за интелектуална собственост на Академията е в съответствие и следва всички хоризонтални принципи, свързани със зачитане на равенството между половете и недопускане на дискриминация, постигане на устойчиво развитие и др.

1.2.2. Конкретни принципи

1) Признаване правото на авторство и правото на собственост. Академията признава правото на авторство върху новите знания и правото на собственост на създателя/ите на интелектуална собственост, резултат от осъществена преподавателска и изследователска дейност в Академията.

2) Признаване на участието и приноса. Всички участници в процеса на създаване на нови знания и интелектуална собственост получават подходящо признание за техния индивидуален принос, включително признаване като създател и признаване чрез потвърждение или цитат. На Академията, в качеството ѝ на работодател/възложител/посредник/поддръжник на създаването на интелектуална собственост, се признава приносът ѝ към преподавателската, научноизследователската, издателската, експертната и консултантската дейност.

3) Спазване на изискванията за разкриване. Всички участници в процеса на създаване на интелектуална собственост на висшето училище, които възнамеряват да извършват комерсиализация или други дейности, уведомяват предварително и в писмена форма оторизираните с дейностите по управление на интелектуалната собственост звена на висшето училище за естеството на интелектуалната собственост и начина на нейното използване.

4) Признаване на задължения към трети страни. Академията зачита правата на интелектуална собственост на трети страни, участници в процеса на създаване на интелектуална собственост.

5) Участие в разпределението на приходите. В случай на търговска експлоатация на интелектуалната собственост, всички участници с принос в създаването ѝ имат право на дял от приходите, пропорционален на приноса им.

III. СТРАТЕГИЧЕСКА И ПРАВНА РАМКА НА ПОЛИТИКАТА

1. Стратегическа рамка

Стратегическата рамка на политиката за интелектуална собственост произтича от приетите взаимодопълващи се стратегии, планове, препоръки, механизми и пътни карти за развитие на образованието и научните изследвания, за стимулиране на иновациите и интелектуалната собственост в ЕС и България. Тя е израз на общопризнатата в образователните и научните среди значимост на познанието и на непрекъснатия стремеж за неговото ефективно използване като начин за реализиране на дългосрочни ползи за обществото и икономиките.

В продължение на десетилетия **Европейският съюз** провежда **активна политика в областта на интелектуалната собственост**, която има за цел хармонизиране на законодателството между държавите членки. След влизане в сила на Договора за функциониране на ЕС (ДФЕС) през 2009 г. Съюзът има изричната компетентност в областта на правата върху интелектуалната собственост (чл. 118), на чието основание разработва и реализира стратегическите си документи в тази област.

Пристъпвайки към хармонизиране в областта на интелектуалната собственост, органите на общността отчитат различията между отделните държави, резултат от конкретни исторически и политически дадености. Разработва се **Зелена книга** в областта на авторското и патентното право като консултативен документ, с който се очертават рамките за бъдещи действия.

Приоритетността на интелектуалната собственост за постигането на просперитет и ползи за научноизследователското пространство, икономиките и обществото е посочена в:

- **Доклад за напредъка в областта на Европейското научноизследователско пространство, 2014 г.:**

Докладът препоръчва участниците в европейското научно пространство „... да работят по подходящ начин за преодоляване на оставащите пропуски в областта на отворения достъп до научни публикации, направени в резултат на публично финансирани научни изследвания, и в областта на цифровите инфраструктури, и да проучат условията, които са подходящи за предоставянето на отворен достъп до данни от публично финансирани научни изследвания, като се отчитат законните интереси на участващите страни.“

- **Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите. Състояние на „Съюза за иновации“:**

Предвижда се да се направят „ *предложения за изграждане на европейски пазар, основан на знанието, за патентите и лицензите*”, което, от една страна, ще доведе до унифициране на правната рамка и стандартите в областта на науката, научните изследвания и интелектуалната собственост, а, от друга страна, ще повиши нивото на конкуренция в рамките на научноизследователското пространство и ще благоприятства ВУ, предприели изпреварващи действия в тази посока или придобили опит и

прилагащи вече добри практики. Това налага своевременно активизиране дейността на висшето училище в посочените области.

• **Препоръка на Комисията 2008/416/ЕО относно управлението на интелектуалната собственост в дейностите по трансфер на знания и кодекс на добрите практики за университетите и другите публични научноизследователски организации, 10.04.2008 г.:**

Комисията препоръчва „... да се предприемат стъпки за поощряване на свободен достъп до резултатите от изследванията, позволявайки в същото време защитата на съответната интелектуална собственост, където е уместно” и да се „гарантират равнопоставено и справедливо третиране на участниците в международните изследователски проекти от държавите-членки и от трети държави по отношение на собствеността и достъпа до правата на интелектуална собственост, за взаимна изгода на всички партньори”.

• **Становище на Европейския икономически и социален комитет 2009/С 218/02 относно „Сътрудничество и трансфер на знания между научноизследователските организации, индустрията и МСП — важна предпоставка за иновации“ , 10.07.2008 г.:**

Комитетът „препоръчва да се следи за постигане на справедлив баланс на интересите” между бизнеса и висшите училища „... предвид аспектите, свързани с ранното публикуване на данните и необходимостта от поверителност на тези данни, както и аспектите, свързани с правата върху интелектуална собственост, включително патенти.”

Комитетът препоръчва „на бъдещите договорни партньори да се предостави повече свобода на договаряне, но и свобода за избор на инструментите. Това се отнася особено до правата на достъп до нови познания и права на закрила и/или до съществуващи познания и права на закрила на договорните партньори. Тук безплатното право на достъп трябва да се предлага като опция, но не и да се предвижда без изключение, както беше предложено за определени случаи. Безвъзмездното предоставяне на интелектуална собственост на икономиката от страна на държавните висши учебни заведения или научноизследователските организации крие освен това опасността от нарушение на европейското законодателство в областта на държавните помощи.”

Предвид съществуващия „в някои държави-членки закон за служебните изобретения”, който „предвижда право на изобретателя на даден патент да получи подобаващо възнаграждение за неговото използване, дори ако е реализирал изобретението в рамките на служебната си дейност” – „Това право не бива да отпада в никакъв случай.”

Политиката за интелектуална собственост се базира и на редица документи, анализи и примери за добри практики, прилагани от водещи университети в ЕС.

Като част от ЕС **България се ръководи от политиката, която Европа задава**, допълвайки целево и функционално утвърдените приоритети като формулира специфични за страната ни акценти и области на подкрепа.

Стремежът за вграждане в политиката на национално ниво на новите принципни постановки, за извеждане на дневен ред на възможните начини за преодоляване изоставането на страната ни и постигането на конкурентни предимства, основани на знание, намира израз в следните стратегически документи:

- **Иновационна стратегия за интелигентна специализация на Република България 2014 – 2020 г. (ИСИС):**

„..... ще насърчи както споразуменията за научни изследвания, така и идентифицирането и защитата на съответните права за интелектуална собственост от комерсиализацията на научните изследвания“; „Подкрепата ще се фокусира върху ... патенти и права по интелектуална собственост, комерсиализирани чрез лицензи и стартиращи фирми, информираност на изследователите относно права по интелектуална собственост и комерсиализация“.

- **Принос към Стратегията за интелигентна специализация в областта на научните изследвания и иновациите на Република България, 2013 г.:**

Усилията трябва да се насочат към *„... създаване на режим за права на интелектуална собственост, които да благоприятстват комерсиализацията на научните изследвания и иновациите, и помощни стимули за комерсиализация на иновациите в академичните организации.“*

- **Национална стратегия за развитие на научните изследвания 2020:**

Задача 2. е насочена към *„Изграждане на устойчива връзка образование-наука-бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието“*, като чрез:

Мярка 1. *Стимулиране на частния сектор за участие в научната дейност*” ще се изградят *„...ефективни партньорства между научните организации, университетите и бизнеса обогатява всички участници в процеса с нови знания и умения и създава висока добавена стойност за икономиката“* на база *„Проактивни действия в посока на защита на интелектуалната собственост чрез регулярните и специфични схеми на Фонд “Научни изследвания”, Националния иновационен фонд и схемите по ОП “Развитие на конкурентоспособността на българската икономика”.* (Инструменти: 1.5.)

Мярка 2. *Засилване на интеграцията между елементите на “триъгълника на знанието”* посредством *Развитие и интензифициране на трансфера на знания чрез схеми за създаване на инкубатори за научни идеи*” (Инструменти: 2.4.) и *„Поддържане на национална интерактивна платформа за връзка образование-наука-бизнес“* (Инструменти: 2.5.).

Академията като източник, създател, потребител и разпространител нови научни знания вгражда тези приоритети в стратегическите си документи и ги приема като ръководно начало.

Политиката за интелектуална собственост е неразделна част от **Общата политика на Академията** в областта на висшето образование и научните изследвания. Ключовите направления са в съответствие с и същевременно подкрепят разписаното:

- **Стратегия за развитие на научноизследователска дейност на Стопанска академия за периода 2014 – 2020 г.:**

Мярка 1.2.5. *Управление на интелектуалната собственост на Академията, при която акцентът е „в посока разработване и придобиване на права по интелектуална собственост, като резултат от функционирането на централните за върхови постижения и за компетентност”.*

За повишаване значимостта на постиганите резултати и позитивните ефекти от конкретните интервенции в областта на интелектуалната собственост настоящата Политика се прилага в координация с Политиката за експлоатация и комерсиализация на резултатите от научните изследвания, в съответствие със Стратегията за развитие на НИД на Стопанска академия.

2. Правна рамка

Правата на интелектуалната собственост са в **приложното поле на законодателството на ЕС.**

Чл. 118 от **Договора за функционирането на ЕС** (2009 г.) предвижда, че в „... рамките на установяването или функционирането на вътрешния пазар **Парламентът и Съветът, като действат в съответствие с обикновената законодателна процедура, установяват мерки за създаване на европейски права на интелектуална собственост с цел гарантиране на единна защита на тези права в Съюза, и за въвеждане на централизирани режими за издаване на разрешения, координация и контрол на равнището на Съюза”.**

Правата върху обектите на интелектуална собственост са уредени в различните национални закони. Законодателната дейност на ЕС се състои главно в хармонизиране на специфични аспекти чрез създаване на единна европейска система, която да зададе ясни стандарти и улесни прилагането им.

Постижения, свързани с хармонизиране на законодателството:

- Регламент (ЕС) на ЕП и на Съвета за осъществяване на засилено сътрудничество в областта на създаването на единна патентна закрила, 17.12.2012 г.
- Решение 2011/167/ЕС на Съвета за осъществяване на засилено сътрудничество в областта на създаването на единна патентна закрила, 10.03. 2011 г.
- Споразумение относно единен патентен съд (2013/C 175/01).
- Директива 98/71/ЕО за сближаване на националното законодателство в областта на правната защита на дизайните и моделите, 13.10.1998 г.
- Регламент (ЕО) № 6/2002 на Съвета за въвеждане на система на Общността за защитата на дизайните и моделите (изменен), 12.12.2001г.
- Решение 2006/954/ЕО на Съвета от 18.12.2006 г. и Регламент (ЕО) № 1891/2006 на Съвета от 18.12.2006 г., свързващи системата на ЕС за регистрация на

дизайни или модели със системата за международна регистрация на промишлените дизайни и модели на Световната организация за интелектуална собственост (СОИС).

- Регламент (ЕО) № 2245/2002 на Комисията за прилагане на Регламент (ЕО) № 6/2002 на Съвета за промишления дизайн на Общността, 21.10.2002 г.

- Регламент № 6/2002 на Съвета (ЕО) относно дизайните на Общността, 12.12.2001 г.

- Директива 98/71/ЕО на ЕП и на Съвета относно правната защита на индустриални дизайни, от 13.10.1998 г.

- Регламент (ЕО) № 207/2009 на Съвета относно марката на Общността, изменен на 26.02.2014 г.

- Регламент (ЕО) № 2869/95 на Комисията относно събираните такси (Проектът на регламент все още предстои да бъде приет).

- Регламент (ЕО) № 2868/95 на Комисията от 13.12.1995 г. относно условията и приложението на Регламент (ЕО) № 40/94 на Съвета относно търговската марка на Общността от 13.12.1995 г. относно условията и приложението на Регламент (ЕО) № 40/94 на Съвета относно търговската марка на Общността

- Директива 2008/95/ЕО за сближаване на законодателствата на държавите членки относно марките.

- Директива 2001/29/ЕО за хармонизиране на някои аспекти на авторското право и сродните му права в информационното общество, от 22.05.2001 г.

- Директива 92/100/ЕИО на Съвета относно правото на отдаване под наем и в заем и относно някои права, сродни на авторското право в областта на интелектуалната собственост, 19.11.1992 г., отменена и заменена с цел кодификация от Директива 2006/115/ЕО на ЕП и Съвета за правото на отдаване под наем и в заем, както и за някои права, свързани с авторското право в областта на интелектуалната собственост, от 12.12.2006 г.

- Директива 93/83/ЕИО на Съвета относно координирането на някои правила, отнасящи се до авторското право и сродните му права, приложими към спътниковото излъчване и кабелното препредаване, 27.09.1993 г.

- Директива 2001/84/ЕО на ЕП и на Съвета относно правото на препродажба в полза на автора на оригинално произведение на изкуството, 27.09.2001 г.

- Директива 2006/116/ЕО, изменена с Директива 2011/77/ЕС, относно срока на закрила на авторското право.

- Директива 2009/24/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно правната закрила на компютърните програми, 23 април 2009 г.

- Директива 91/250/ЕИО за закрила на компютърните програми и базите данни чрез авторско право като литературни произведения по смисъла на Бернската конвенция за закрила на литературните и художествените произведения, изменена и кодифицирана с Директива 2009/24/ЕО на ЕП и на Съвета.

- Директива 96/9/ЕО на ЕП и Съвета от 11.03.1996 г. за правна закрила на базите данни.

- Директива 2014/26/ЕС на ЕП и Съвета от 26.02.2014 г. относно колективното управление на авторското право и сродните му права и многотериториалното

лицензиране на правата върху музикални произведения за използване онлайн на вътрешния пазар.

- Директива (ЕС) на ЕП и на Съвета от относно защитата на неразкрити ноу-хау и търговска информация (търговски тайни) срещу тяхното незаконно придобиване, използване и разкриване (текст от значение за ЕИП), Брюксел, 26.04.2016 г.

България се стреми да **прилага по релевантен начин** европейската правна рамка в областта на интелектуалната собственост. Въпросите за интелектуалната собственост са уредени в:

- **Закони в областта на интелектуалната собственост, електронната среда и договорните отношения:**

- Закон за патентите и регистрацията на полезните модели (ЗПРПМ).
- Закон за авторското право и сродните му права (ЗАПСП).
- Закон за марките и географски означения (ЗМГО).
- Закон за защита на конкуренцията.
- Закон за електронния документ и електронния подпис.
- Търговски закон.
- Закон за задълженията и договорите.

- **Закон за насърчаване на научните изследвания:**

Според чл. 21, ал. 1. част от приходите на фонд "Научни изследвания" се набират от: *„собствени приходи от дейността на фонда – от интелектуални права над научни продукти, защитени патенти”*, като се утвърждава договорния принцип за придобиване на *„права на интелектуална собственост върху продукти, чието създаване е резултат от научно изследване, финансирано със средства на фонда”*.

- **Закон за висшето образование:**

Съгл. чл. 17, ал. 2. от ЗВО изгражда *„система за защита на интелектуалната собственост, която включва правилник и структура за реализация на резултатите от научните изследвания и на други обекти на интелектуалната собственост, както и за обучение по защита на интелектуалната собственост”*, чрез което се задава правната рамка и институционалният елемент на политиката за интелектуална собственост.

Академията като част от европейското и националното научно и образователно пространство предприема стъпки и реализира действия по вграждане на новите постановки в стратегическите си документи. Израз на отговорно и проактивно стратегическо поведение на висшето училище е предефинирането не само на целите, принципите и основните съдържателни постановки, но и актуализиране на вътрешните нормативни актове.

Политиката за интелектуална собственост кореспондира конкретно с:

- **Правилник за устройството и дейността на СА „Д. А. Ценов“:**

Съгл. чл. 4, ал. 1. компонент от цялостната система за осигуряване, поддържане и непрекъснато подобряване на качеството е интегрираната система за управление, в която се включват и *„разписани процедури за защита на интелектуалната собственост при реализацията на резултатите от научните изследвания и другите обекти на*

интелектуална собственост". В Интегрираната система за управление (ИСУ) на Академията са разписани *Процедури по управлението и контрола на процесите, свързани със защита на интелектуалната собственост при реализацията на резултатите от научните изследвания и другите обекти на интелектуална собственост*.

- **Правилник за дейността на Института за научни изследвания:**

Съгл. чл. 20. чрез Центъра за трансфер на технологии ще се *„осъществява комуникацията с институциите във връзка с провеждането на политиката на Академията за интелектуална собственост, чрез което се увеличи институционалният капацитет за закрила на интелектуалната собственост на висшето училище*.

- **Правилник за интелектуалната собственост на СА „Д. А. Ценов“:**

„... регламентира реда за възникване, закрила и използване на обекти на интелектуална собственост на Стопанска академия „Д. А. Ценов“ (Академията), създадени при изпълнение на задължения, произтичащи от трудови или други правоотношения”.

- **Правилник за експлоатация и комерсиализация на резултатите от научните изследвания на СА „Д. А. Ценов“:**

„... урежда отношенията, възникващи при експлоатация и комерсиализация на резултати от научни изследвания на Стопанска академия „Д. А. Ценов“ (Академията), създадени при изпълнение на задължения, произтичащи от трудови или други правоотношения между висшето училище, академичния и неакадемичния състав, постдокторантите, докторантите и студентите на Академията и трети страни”.

- **Правилник за прилагане на европейската харта на учените в Стопанска академия „Д. А. Ценов“:**

Чл. 10, ал. 3. *Учените избягват всякакъв вид плагиатство и се придържат към принципа на интелектуалната собственост и съвместната собственост на данни в случай, че научните изследвания са осъществени съвместно с научен ръководител и/или други учени*.

Чл. 12, ал. 3. *Учените задължително познават и прилагат действащите национални и институционални нормативни документи в областта на интелектуалната собственост, както и изискванията и условията на финансиращите организации, независимо от природата на съответния договор*.

Чл. 32. ал. 1. *Правата за интелектуалната собственост на учените са част от общите принципи и изисквания, приложими към Стопанска академия „Д. А. Ценов“*.

- **Правилник за издаване на учебна литература в Академично издателство “Ценов” към СА „Д. А. Ценов“:**

Чл. I.4. СА “Д. А. Ценов”, като издател по силата на чл. 43, чл. 44, чл. 45, чл. 46 от ЗАПСП (Закон за авторското право и сродните му права) и на Правилника за устройството и дейността на СА „Д. А. Ценов” – Свищов, сключва в писмена форма авторски и издателски договори с автора. Чрез договора авторът отстъпва на издателя правото да възпроизведе и разпространи произведението само за едно

издание. Издателят се задължава да извърши тези действия и да заплати на автора възнаграждение. За всяко следващо издание (преиздаване, допечатка) издателят сключва в писмена форма нов издателски и авторски договор с автора.

Чл. II.5. За запазване на авторското право след постъпване на материалите за отпечатване в АИ се получава ISBN регистрация от Народната библиотека за всяко отделно заглавие.

Чл. II.8. В случаите, когато е получена ISBN регистрация за авторските права, не се допуска авторът/ите/ да преотстъпва издателските права на друго издателство до изтичане срока на договора със СА „Д. А. Ценов” – Свищов.

- **Правилник за организация на издателската дейност на Академично издателство „Ценов”**

Съгл. чл. 2, ал. 6. АИ „Ценов” предоставя на Интернет сайта на СА информация за отпечатаните издания, техните автори, ISBN номера и годината на издаване.

- **Правилник за организацията и дейността на Центъра за дистанционно обучение:**

Съгл. чл. 23, ал. 2: Администраторски права върху VJL имат ресорният Зам.-ректор, Директор ЦДО, координатор ЦДО, директор АКЦ, програмист АКЦ. Лицата с администраторски права върху VJL спазват разпоредбите на авторското и сродните му права и осигуряват максимално възможната защита на личните данни на обучаемите студенти и авторските УММ.

Чл. 24, ал. 5. Предвижда за учебно-методичните материали „... На всяка лява страница като постоянни заглавия се изписват, като следва отгоре – наименованието на учебния курс; отдолу – символа за авторско право с изписване на авторите с научните им звания. ...”.

- **Етичен кодекс на преподавателите и служителите в Стопанска академия „Д. А. Ценов“, Свищов:**

Чл. 26, ал. 1. Преподавателите и служителите трябва да предприемат всички необходими действия с цел гарантиране на сигурността и недопускане на неразрешено разкриване на защитена информация и/или данни и информация от служебните компютри.

Чл. 27, ал.1. В академичното писане преподавателите от СА „Д. А. Ценов“, в качеството си на автори на научни публикации, не бива да допускат вземане и използване като свои на мисли, писмен текст или изобретения на друг автор, което може да се тълкува като плагиатство.

Чл. 28. При публикуване на свои материали в изданията на Стопанска академия „Д. А. Ценов“ авторите трябва да декларират, че не са ги публикували в други издания и че предложените за публикуване материали са оригинални.

Чл. 29. Преподавателите от СА „Д. А. Ценов“, нямат право да принуждават други преподаватели, студенти и докторанти да им подготвят научни текстове или да извършват научни изследвания, проучвания, да подготвят текстове и

библиографски справки, които впоследствие да използват като свои в научните си публикации.

Чл. 30. При научни публикации, издавани в съавторство, задължително се посочва участието на отделните автори по страници в публикувания материал.

Чл. 31. Редакционните съвети на изданията на С А „Д. А. Ценов“ са длъжни да предприемат необходимите мерки за недопускане публикуването на материали, съдържащи текстове, които могат да се квалифицират като плагиатски.

• **Етични правила на отделните издания на Стопанска академия „Д. А. Ценов“:**

Сп. „Народностопански архив“: „Рецензентите трябва да следят за коректност на цитиранията и точност при позоваване на първични източници. В случай на некоректно цитиране или на забележимо дублиране на части от материала с вече публикувана статия, те са длъжни да информират конфиденциално и в писмена форма главния редактор на списанието.“ „Авторът, представящ ръкопис на статия, носи отговорност за достоверността на посочената контактна информацията и приема условията на издателя за публикуване.“

„Рецензентите трябва да следят за коректното цитиране и позоваване на първични източници на информация. При установяване по време на преглед на ръкописа или получаване на лична информация преди това за наличие на прилики или припокриване на научната разработка с други публикации, рецензентите трябва незабавно да информират главния редактор и автора/ите.“

„Приема се презумпцията, че авторът знае, че публикуването от негово име на чужд ръкопис (или част от него), цитирането или перифразирането на съдържанието му, без позоваване на източника, както и използването на други форми на присвояване на резултатите от научните изследвания на други хора, се счита за плагиатство. Плагиатството под всякаква форма е в противоречие с научната етика и е неприемливо.“

При определянето на тази политика са взети под внимание съществуващите традиции и практики и установените стандарти в различни области на висшето училище.

IV. ОБХВАТ НА ПОЛИТИКАТА ЗА ИНТЕЛЕКТУАЛНА СОБСТВЕНОСТ

Своевременната и ефективна закрила и защита на интелектуалната собственост е *необходимо средство* за съзидателност, развитие и приобщаване на Академията към семейството на европейските университети. Идентифицирането и създаването на нови знания, както и тяхната адекватна среда за използване, са *необходимо условие* за реализиране на институционалните цели на висшето училище.

Академията се стреми да балансира интересите на отделните участници в процеса на създаване и използване на интелектуална собственост, водейки разумни и

открити преговори за запазване или споделяне на информацията, предвид присъщите цели на Академията да разпространява свободно новото знание.

В обхвата на настоящата Политика са основните области на създаване на интелектуална собственост на Академията, както и поведението, което висшето училище ще следва в процеса на нейното използване.

Интелектуалната собственост включва в състава си много на брой и разнородни по съдържание елементи, чието третиране изисква специфично разглеждане и съответно – специфични правни постановки. В тази връзка Академията дефинира своята политика в няколко направления, съобразявайки се с особеностите на новото знание и с разнородността на неговите създатели и ползватели. Подобна широкообхватна визия налага структуриране на основните моменти в настоящата Политика, породено от специфики, произтичащи от:

- *Вида на знанието и начина на неговата закрила*: съобразяване със спецификата на авторско право и сродните му права, с патентното право и особеностите на индустриалната собственост, с новата дигитална среда и особения вид обекти, създавани и използвани в подобна среда; с новите знания, които не могат да получат закрила, но създават предпоставки за генериране на редица конкурентни предимства (ноу-хау и др.).

- *Вида на създателите и потребителите на новото знание*: структурни звена в институционален контекст; преподаватели, изследователи, постдокторанти, докторанти, студенти, служители и трети лица.

- *Средата и формата на създаване и потребление*: традиционна, дигитална, дистанционна среда и др.

Политиката е съобразена и със специфичния ракурс на Академията, с добрите практики и адекватните форми и средства за използване на интелектуалната собственост като богатство и ключов ресурс за всяко висше училище.

Отделните аспекти в дефинираните направления са разписани във вътрешни документи на Академията, като прилагането на материята, предвид обособените видове знание, групи участници и среда, е съобразено с националното законодателство.

1. Политика относно обекти на интелектуалната собственост със закрила от авторското право и сродните му права

Новите знания във вид на научна продукция, схеми и модели на поведение, механизми за прилагане на документи, ежедневни работни практики и др. са *важен инструмент* за постигане на резултати и привличане на академични ресурси.

Висшето училище *признава правото* на всеки автор на ново знание и *декларира институционалния си ангажимент* да съблюдава етичните норми и правила на публикуване, които да гарантират благоприятна вътрешна среда за развитие на

икономическата наука и за своевременно представяне на научна продукция по адекватен и защитен начин пред научните среди и бизнеса.

Академията *полага усилия* да въвежда адекватни инструменти за спазване на установеното в закона и да свежда до знанието на академичния и неакадемичния състав, докторантите и студентите институционалната си политика в тази област.

Съобразявайки се с установеното в закона, висшето училище прилага:

- *Ясно разписани правила за:*
  - идентифициране и гарантиране на авторство;
  - деклариране и документиране на авторство;
  - запазване на конфиденциалност в процеса на рецензиране и редактиране;
  - публикуване;
  - конкретно цитиране и общо позоваване на документи и автори;
  - своевременно и коректно разпространяване на нови знания;
  - проследяване на качество.
- *Система от механизми за стимулиране създаването и използването на нови знания чрез:*
  - подкрепа с институционални ресурси, като предоставя отговорности и разписва функции на съответни звена и лица, имащи отношение към интелектуалната собственост;
  - предоставяне на логистична и организационна подкрепа за създаване на нови знания и тяхната закрила, като улеснява достъпа до ресурси и тяхното използване по удобен начин;
  - стимулиране и съдействие за повишаване културата в областта на интелектуалната собственост;
  - предоставяне на финансови инструменти за създаване на нови знания и тяхното своевременно разпространение;
  - съдействие за възстановяване на права и предприемане на действия за последващо недопускане на подобни недобри практики.

При участие на Академията в създаването и развитието на обекти с авторски права върху тях, при което се използват средства, съоръжения, оборудване или други ресурси на висшето училище, се отчитат възможните ползи и доходи, като се установява справедливо разпределение между Академията и автора (ите). Академията дефинира на договорен принцип тези аспекти преди стартирането на инициативи и проекти.

При научни изследвания и съпътстващи ги дейности, предмет на споразумение между висшето училище и трети лица, обвързани със задължения или ограничения по отношение на авторско право или използване на материали с авторски права, тези аспекти се дефинират в съответните договори. Тяхната трактовка следва да бъде предварително съобразена с обществения интерес и да предоставя най-широк обхват права на отделния автор.

Академията по всяко време може да придобива собственост или авторското право върху материали по силата на споразумение с автора (ите) или с друг собственик на право(а). Спецификата на това придобиване се уговаря в договора, като при промени в условията могат да се водят преговори и да се извършва предоговаряне.

Академията отчита новите възможности за създаване на интелектуална собственост и използването ѝ по специфичен начин в дигитална среда. В тази връзка висшето училище декларира, че авторите на дигитални продукти запазват авторско право върху информационните ресурси и материали, включително файлове, каталози и други готови изображения. Същевременно, наличието на трудовоправни отношения и получена материална, финансова и друга подкрепа при тяхното създаване предоставя на висшето училище права, съгласно Закона за авторското право и сродните му права и Правилника за интелектуалната собственост на Академията.

Висшето училище *се стреми да развива възможностите за свободно разпространение на новите знания*, като полага усилия да разработва подходящи инструменти: платформа за споделяне на знание; бази данни със свободен достъп; открити публикации; софтуер с отворен код и др., което е и залегнало в Стратегията за развитие на научноизследователската дейност на висшето училище и Стратегията за експлоатация и комерсиализация на резултати от научни изследвания.

2. Политика относно обекти на индустриалната собственост

Създаването и притежаването на знания с ясно изразен научно-технически принос съдейства за формиране на разпознаваемост в бизнес и научното пространство, генерира ползи и създава ефекти. Това провокира Академията, макар специализирано висше училище в областта на икономиката, администрацията и управлението, да инкорпорира в своята политика подобни аспекти и да създава възможности за привличане на ресурси и партньори на база изобретения, полезни модели, промишлен дизайн, търговски марки и др. Предвид стремежа на Академията да се утвърди като *„център за високи постижения и научна компетентност в областта на икономиката, администрацията и управлението”*, да развие *„научноизследователски потенциал”*, да подобри качеството и въведе *„високи академични стандарти при осъществяване на научните изследвания с оглед успешното им реализиране на пазара на научна продукция”*³, висшето училище формулира ясно своите намерения да търси възможности не само сред вътрешните си среда и ресурси, но и да привлича партньори, да използва нови източници за финансиране, да разширява обхвата на притежаваната интелектуална собственост като формира условия и прилага механизми на база индустриална собственост.

Политиката на Академията в тази област намира израз в прилагането на:

- *Ясно разписани правила за:*

---

³ Всички, заложи в Стратегия за развитие на НИД.

– установяване създателите на обектите: съдействие за идентифициране на патентни възможности и идеи с потенциал за патентоване, подкрепа при създаване и опазване в конфиденциалност на ноу-хау, подкрепа на технологии, необходими за развитие и прилагане на идеите, изобретенията или опазване на съпътстващо ноу-хау;

– заявяване, придобиване и закрила на права: подаване на заявки за патент, свързване с представител на индустриалната собственост, подкрепа при оповестяване, действия за придобиване на права от страна на Академията или неин представител при спазване съответни изисквания на висшето училище;

– съдействие при нарушаване и възстановяване на правата: предоставяне на подкрепа с посредничеството на патентен адвокат и сезиране на съответните компетентни органи.

- *Система от механизми за стимулиране създаването и използването на индустриална собственост чрез:*

– подкрепа с институционални ресурси за заявяване, регистриране и получаване на права – съдействие за връзка с и използване на патентен адвокат, използване на пространство, съоръжения и материали на Академията;

– формиране на култура и компетенции в областта на индустриалната собственост: чрез обучения и достъп до информация за добри практики;

– предоставяне на финансови инструменти за създаване на индустриална собственост и нейната закрила: пряка или непряка финансова подкрепа;

– регулиране на взаимоотношения при съвместно създаване и използване на индустриална собственост;

– предоставяне на гаранции за закрила и съдействие за защита на нарушени права.

Висшето училище следва политика на придобиване права върху изобретателски спонсориран софтуер, като при придобиване на неизобретателски софтуер висшето училище получава не само право на собственост, но и права върху всички свързани с него авторски права по отношение на подкрепяща технология. Тези действия са в съответствие с препоръките на европейско и национално ниво за по-пълно използване на новите софтуерни ресурси в интерес на обществото, независимо от възможността да бъде направено разделяне на собствеността и да се придобият патентно и авторско право.

Като приема настоящата Политика за официален документ на висшето училище, който регулира създаването, придобиването и използването на права върху обекти на интелектуалната собственост, Академията ясно дефинира областите, в които ще полага усилия и проявява активност за трансформиране на институционалния потенциал за генериране на ползи чрез интелектуална собственост в работещи стратегически решения.

V. ВИЗИЯ, ЦЕЛИ, ПРИОРИТЕТИ И НАПРАВЛЕНИЯ НА РАЗВИТИЕ

Неблагоприятната икономическа среда, недостатъчната и неефективно използвана научна и информационна инфраструктура, нарушената или липсваща координация в триъгълника на знанието, ограничените перспективи за научно и кариерно развитие оказват демотивиращ ефект върху креативността, мотивацията и отдадеността на изследователите за създаване на ново знание, научна продукция и атрактивна за бизнеса интелектуална собственост. Провокирана от тези проблеми и съзнавайки отговорната мисия на висшето образование и научните изследвания, Академията насочва своите усилия към разработването и прилагането открита, широкообхватна и активна политика в областта на интелектуалната собственост.

1. Визия

В стратегическите си документи Академията ясно дефинира бъдещите си намерения да се утвърди и развива като водеща институция, не само на образователния пазар, но и на новосъздавания се пазар на научноизследователски продукти и услуги, предлагани от университетите. Заявявайки подобни намерения, тя залага на новото, атрактивното, на добрите практики в европейското научноизследователско пространство. Извличайки ценен опит от дългогодишни партньори, споделяйки намерения и дефинирайки желание за нови сътрудничества, Академията формулира своята визия в областта на интелектуалната собственост.

Визия

Утвърждаване на Стопанска академия като водеща институция на пазара на научноизследователски и образователни продукти в областта на икономиката, администрацията и управлението чрез активна атрактивна политика в областта на интелектуалната собственост в условията на научна свобода, академична етика и отвореност към нови знания, партньори и дигитално пространство.

2. Цели

Чрез настоящата Политика Академията прави публично достойние намеренията си да интегрира **усилията** на всички участници в процеса на създаване и използване на интелектуална собственост във висшето училище и да провокира активност.

Настоящата политика за интелектуална собственост е насочена към постигне на следните **цели**:

- *Промяна в нагласите и отношението към новите знания чрез утвърждаването им като стратегически приоритет в среда на сигурност и дигитални условия.*

- *Стимулиране и подкрепа на интензивното създаване на интелектуална собственост в условия на активни взаимодействия в отворена, сигурна и дигитална среда.*

3. Приоритети

Приоритетите и стратегическите области на развитие в идентифицираните направления на политиката за интелектуална собственост произтичат от утвърдените в национален план политики в областта на науката и научните изследвания, техноконструктивното развитие и иновациите. Същевременно, политиката за интелектуална собственост е обвързана с и е предпоставка за реализиране на политиката за експлоатация и комерсиализация на резултатите от научните изследвания на Академията.

Значението на интелектуалната собственост е безспорно и все повече ще нараства. Академията ще навлиза на нови пазари, в нова среда и по нов начин. Това провокира промени в средата, преподреждане на ангажименти и формиране на нов тип поведение. Основните действия в тази посока са насочени към въздействия върху:

- *параметрите на текущата среда;*
- *участниците и взаимодействието между заинтересованите страни;*
- *параметрите на новата „дигитална“ среда.*

На тази база политиката на Академията се опира на посочените ключови области и дефинира три **приоритета**.

Приоритет 1.

Създаване и използване на интелектуалната собственост в сигурна среда

Индиферентността към проблемите на интелектуалната собственост и вредите, които плагиатството, интелектуалното пиратство, натрапеното съавторство и др. нанасят, превръщат науката в „жертва“ на собствените си научни постижения. Това оказва негативно отражение върху нагласите на отделните изследователи и създава консервативно отношение към възможностите за ефективна институционална намеса. Независимо от трудностите, съпътстващи обичайните процеси на превенция, намеренията на Академията са към стъпки за преодоляването на подобни предизвикателства – чрез създаване на институционални инструменти за закрила и най-вече – на механизми за недопускане нарушаването на права.

Настоящият приоритет визира потребността от:

- *на първо място, повишаване на културата и придобиване на знания за интелектуалната собственост и развитие на компетенциите за работа в дигитална среда;*

- *на второ място*, утвърждаване на непримиримост при нарушаване на авторски, патентни и други права;
- *на трето място*, предприемане на действия за мотивиране към спазване на етичните норми в науката и легалното потребление на продукти на интелектуалния труд;
- *на четвърто място*, въвеждане на механизми за превенция и недопускане конфликт на интереси и нарушаване на права.

В тази връзка Академията предприема интервенции за формиране на благоприятни условия за създаване и използване на нови знания и за подкрепа на мерки, свързани с:

- *противодействие на неправомерното използване на обекти на авторското и патентното право;*
- *гарантиране закрила и сигурност на интелектуалната собственост;*
- *ефективно правоприлагане.*

Приоритет 2.

Балансиране интересите и правата на всички участници в процеса на създаване и използване на интелектуална собственост

Засилващата се конкуренция в научноизследователското пространство, недостигът на ресурси за финансиране на изследвания и необходимостта от много по-интензивно създаване на нови знания пораждаат необходимост за търсенето на нови партньори, поделянето на усилия и средства, споделянето на идеи.

В унисон с посочените тенденции и намерението на Академията да бъде център за високи постижения и научна компетентност в областта на икономиката, администрацията и управлението, висшето училище ще се стреми към разширяване на мрежата от вътрешни участници и външни партньори (включително разнородно портфолио на съвместните дейности с тях) на базата на коректно взаимодействие, отчитане на приноса и балансиране на интересите на всеки при създаването и използването на новото знание, уреждане на отношенията на ясна договорна основа.

В среда на много и различни играчи, на различни интереси и цели, Академията се стреми за поддържа открита дружелюбна среда на сътрудничество, демонстрирайки същевременно последователно отношение към спазване на академичните норми на поведение, зачитане на креативния момент и закрила правата на всеки според приноса му за създаването на новото знание.

Това намерение на Академията е обвързано с:

- *актуализиране и разработване на нови вътрешни документи;*

- *утвърждаване на етични и подкрепяни на институционално ниво академични и научноизследователски рамки за поведение;*
- *развитие и разширяване на образователни, проектни и медийни партньорства при отчитане интересите на заинтересованите страни.*

Предвижда се развитие във функционален план на правомощия и дейности за звена и структури на Академията с отношение към интелектуалната собственост.

Приоритет 3.

Работа в нова дигитална среда

Академията отчита наличието на нов тип среда, в която формата и вещественният характер на създаваните знания имат различно измерение. Същевременно, съвременните тенденции са основание да се счита, че тази среда непрекъснато ще се развива, ще нараства делът на дигиталните продукти, ще се разкриват предоставяни от тях нови възможности, ще се създават и нови модели на бизнес и академично поведение.

Интервенциите в рамките на този приоритет са свързани с конкретизиране на политиката за интелектуална собственост чрез различни мерки и инициативи за:

- *създаване на платформа за споделяне на знание;*
- *изграждане на бази данни със свободен достъп;*
- *предоставяне на достъп до други такива, както и на софтуер с отворен код.*

Академията ще развива активност в дигиталната среда, предлагайки свои колекции от издания и създавайки условия за нарастване на открития тип публикации.

Чрез прилагането на комплект от решения, насочени към адаптиране на Академията към дигиталната реалност, се очаква да нарасне създаването и разпространението на нови знания в подобна среда.

4. Направления на политиката за интелектуална собственост за реализиране на приоритетите

Припознаването на интелектуалната собственост като област от стратегическо значение за висшето училище налага предприемането на действия за нейното опазване и ефективно използване, което от своя страна изисква насочване на институционалните усилия към гарантирането на надеждна закрила и защита на авторските и патентните права.

Стремейки се към дефинираната Визия, чрез съответни цели и приоритети, Академията формулира няколко **основни направления** за интервенция. Усилията ще бъдат насочени към:

1. *Идентифициране на области на въздействие* за създаване на значими нови знания и интелектуална собственост на висшето училище, в съответствие с експертния потенциал на академичния състав в областта на икономиката, администрацията и управлението.

2. *Подпомагане на преподавателската дейност и научните изследвания* в идентифицираните приоритетни направления за създаване на интелектуална собственост.

3. *Предоставяне на организационна и финансова подкрепа* на изследователи, докторанти и студенти за създаване на нови знания.

4. *Координиране на дейностите и функциите* на различни структури звена и създаване на административен и институционален капацитет на Академията в подкрепа създаването на ново научно познание.

5. *Ефективно управление* на интелектуалната собственост на висшето училище и предоставяне на по-добра закрила.

* * *

Стремейки се да създава благоприятна среда за развитие и разгръщане способностите на академичен състав, служители, докторанти и студенти Академията следва импулса на времето.

Настоящата политика има динамичен характер и подлежи на промени съобразно тенденциите в научното пространство и потребностите на средата. Ще бъдат предприети последващи действия за нейното приложение и за свеждането ѝ до знание на академичната общност. Предвид факта, че оценка на политиката може да се направи след определен период от време, ще са необходими допълнителни действия за подкрепа на правната рамка, както и евентуални нови корекции.

Чрез политиката за интелектуална собственост Академията **демонстрира воля за отговорно отношение и последователно поведение** в сферата на научните изследвания и интелектуалната собственост. За реализирането на настоящата политика от значение е приносът на всеки участник в този процес.

Академията **заявява готовност за сътрудничество** с всички заинтересовани страни в процеса на създаване и използване на новите знания и интелектуалната собственост – формални и неформални структури, звена и институции в сферата на образованието, научните изследвания, публичната власт и бизнеса в регионален, национален и международен план.